

Aan : Geïnteresseerden
Van : Leo Joosten/Roelof Westerhof
Reageren naar: westerhof@org-id.org
Betreft : Discussienotitie 'verdienen aan veen?'
Datum : 26 maart 2015

Verdienen aan veen?

1. Achtergrond

In de afgelopen jaren is er het nodige onderzoek gedaan naar mogelijkheden om veen te vernatten en inkomsten te genereren uit carbon credits, paludicultuur & natuur. Verschillende studies zijn optimistisch over de mogelijkheden (Valuta voor Veen, Vernatting voor veenbehoud). Wij merken ook terughoudende reacties. Door hardop na te denken over het verdienmodel 'Verdienen aan veen' willen we bijdragen aan een constructieve discussie. We sturen deze notitie aan een brede groep mensen en hopen op veel constructieve reacties.

2. Verdienmodel

Het benodigde verdienmodel voor te vernatten veen ziet er in essentie als volgt uit:

Kosten Waardeverlies grond of aankoop grond Jaarlijks opbrengstderiving landbouw Transitiekosten	≤	Baten Carbon Credits Opbrengst nieuwe teelten Overige geldstromen
--	---	---

3. Aannames diverse posten

Vervolgens doen we een aantal aannames m.b.t. de verschillende posten:

Waardeverlies grond	<ul style="list-style-type: none">Landbouwkundige waarde van de grond bij volledige vernatting is 15% van de oorspronkelijke waarde (= gelijk aan subsidie functieverandering van landbouw naar natuur).Bij prijs landbouwgrond van € 50.000,-/ha is de waardevermindering € 42.500,-. Bij prijs van € 25.000,-/ha is dat € 21.250,-
Jaarlijkse opbrengstverlies	<ul style="list-style-type: none">Opbrengst grasland = € 1800,-/ha/jaar. Na vernatting is deze opbrengst nul. We gaan uit van volledige vernatting en dus moeras- en veenvorming.
Transitiekosten	<ul style="list-style-type: none">Met name inrichting nieuwe situatie. Valuta voor veen schat deze kosten op € 7500,-/ha

Daar moeten baten tegenover staan. Ook daar doen we aannames over.

Carbon credits	<ul style="list-style-type: none">We gaan er van uit dat de carbon-credits worden afgegeven voor een periode van 50 jaar en alleen voor het veen wat bij niets doen in deze periode zou oxideren. Voor de redenatie zie de voetnoot¹. Uitgaande van een oxidatie van veen van 1-3 mm/jaar, gaat het dan in totaal om 5-15 cm veen, overeenkomend met 113 – 339 ton CO₂/ha.
----------------	--

¹ Dat hangt samen met de vraag voor hoe lang je garanties kunt/wilt afgeven dat het veen nat blijft:

- Voor korte perioden van 6 of 12 jaar? Dat lijkt enigszins *onzinnig* omdat het veen daarna alsnog kan oxideren.

	<ul style="list-style-type: none"> We hanteren een prijs van maximaal €35 per ton CO₂ (cf. MoorFutures in Duitsland)² op de vrijwillige koolstofmarkt. Dat levert carbon credits op met een prijs van ca. € 4000 - € 12.000 €/ha/50 jaar.
Opbrengsten nieuwe teelten	<p>In de studie "vernating voor veenbehoud" worden saldo's berekend voor verschillende natte teelten. Die saldo's hebben vooralsnog een hoge bandbreedte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisdodde t.b.v. isolatie: €650 - € 7700/ha/jaar - Spagnum: € 600 - € 141.266/ha/jaar - <p>De hoge saldo's lijken erg onrealistisch. Maar wat is dan wel realistisch? Die vraag kan nog niet worden beantwoord, domweg omdat er nog geen praktijk is. Het grootste probleem is dat ketens voor verwerking en vermarkting momenteel in Nederland nog ontbreken.</p> <p>Een andere route zou zijn om in te zetten op carbon credits door vastlegging via <i>veengroei</i>. Bij 1 mm veenvorming/ jaar wordt 2,26 ton CO₂/ha/jaar vastgelegd. Uitgaande van dezelfde prijs op de vrijwillige koolstofmarkt van € 35,-/ton CO₂ zou dat niet meer dan ca. € 80 ha opbrengen.</p>
Overige geldstromen	Daarnaast zijn mogelijk andere geldstromen benodigd, bijvoorbeeld vanuit natuurbeheer beschikbaar om het plaatje rond te krijgen. Maar je kunt ook denken aan waterberging en drinkwaterproductie.

4. Kosten baten plaatje

Voor het gemak gaan we er van uit dat de eenmalige baten de eenmalige kosten moeten dekken en dat de jaarlijkse baten de jaarlijkse kosten moeten dekken:

<p>Eenmalige kosten Waardeverlies grond of aankoop grond = € 21.250 - € 42.000/ha Transitiekosten: € 7500/ha</p> <p>Totaal: € 28.750 - € 49.500</p>	≤	<p>Eenmalige Baten Carbon Credits: € 4000 - € 12.000/ha <u>Benodigde subsidie grondaankoop:</u> € 16.750 - € 45.500</p> <p>Totaal € 28.750 - € 49.500</p>
<p>Jaarlijkse kosten Opbrengstverlies: € 1800/ha/jaar</p> <p>Totaal: € 1800/ha/jaar</p>	≤	<p>Jaarlijkse baten Opbrengst natte teelten: € 600 - € 141.000/ha/jaar <u>Benodigde overige geldstromen: € 0 -</u> € 1200/ha/jaar</p> <p>Totaal € 1800-€141.000/ha/jaar</p>

6. Vergelijking met andere studies

PM

-
- Tot in de eeuwigheid? Niet *waarschijnlijk*, zover reikt ons politieke systeem niet. Methodologisch *onwenselijk*, want als je betaalt voor het in de grond houden van veen, moet je dan ook betalen voor het in de grond houden van olie en gas? En *onnodig*, als we aannemen dat de energietransitie die fossiele brandstoffen voortaan in de grond houdt in de komende decennia gaat plaatsvinden.
 - een langere periode, bijvoorbeeld 30-50 jaar, zeg de looptijd van de energietransitie? Momenteel is iedere ton CO₂ die niet de lucht ingaat meegenomen om de komende piek in CO₂-concentratie in de atmosfeer zo laag mogelijk te houden. Maar vanaf het moment dat er een doeltreffend mechanisme in werking is om fossiele brandstoffen in de grond te houden (prijzdaling duurzame energieproductie en/of C-belasting), is dat een veel zekerere en goedkopere lijn om je klimaatdoelstellingen te halen, dan veenbehoud.

In deze redenatie zijn carbon credits voor behoud van veen legitiem voor een periode van 30-50 jaar. Dat betekent ook dat het alleen legitiem is om dit te doen voor de hoeveelheid veen die in die periode zou oxideren (dus niet voor het gehele veenpakket).

2 Moor Futures hanteert overigens verschillende prijzen voor verschillende projecten (van € 35,- tot € 67,- per ton CO₂). In onze ogen kunnen de kosten van de carbon credits uit oogpunt van legitimiteit niet te ver afwijken van de kosten van andere vormen van CO₂-compensatie: anders is het wel een heel inefficiënte manier van CO₂-compensatie. Organisaties die carbon credits uitgeven voor het planten van bomen, hanteren veelal een prijs van ca. € 10,- per ton CO₂. Dan is een prijs van € 35,- per ton al enigszins discutabel (slechts ca. 30% effectief in vergelijking met), laat staan hogere prijzen.

7. Conclusies

Conclusies

1. Potentiële carbon credits voor *vernatting van veen* zijn niet voldoende om de eenmalige kosten van waardeverlies van de grond + transactiekosten te dekken. Daar zal geld uit andere bronnen (natuur, landschap, natte landbouw) bij moeten.
2. Potentiële carbon credits voor *veengroei* zijn volstrekt onvoldoende om het jaarlijkse opbrengstverlies te compenseren. Het zal dus altijd nodig zijn om extra inkomsten uit natte teelten te verkrijgen, dan wel uit overige geldstromen (natuur?).
3. De kans dat 'verdienen aan veen' een zelfstandig verdienmodel kan worden, schatten wij op basis van onze uitgangspunten niet hoog in. Wel kan het model bijdragen aan het realiseren van natuur- én klimaatdoelstellingen.

Aanbevelingen

1. Het verdient aanbeveling om deze exercitie voor een concreet gebied te doen, om te komen tot een minder grote bandbreedte.